

VULA VAKAVITI

Vakarautaka:

© TABANA NI VOSA KEI NA ITOVO VAKAVITI

Me nanumi tiko ni noda vula vakaviti e sega ni vaka na vula vakavalagi - e muria na itovo ni veikabula eso. Me vaka na vulainuqalevu, e sega ni tekivu ena imatai ni Janueri me yacova na ika31 ni Janueri, e tekivu ga ena gauna sa kune kina ni sa levu na nuqa mai waitui.

Na ivakamacala ni vula oqo e se vakatovotovotaki tiko - sa kerei na nomuni veivakadodonutaki!

VULAINUQALEVU (via veidonui kei na Janueri)

E vanua, sa lou na were, kasura na ivakada, tabu ni lakovi ni suasua de karaca na uvi. E levu tiko na vuata - matua na uto kei na vudi; via oti na maqo, ia sa dreu na dawa kei na wi; na ivi se qai se. Levu na isaluaki - se tiko ga na lagakali, bua, caucau, dreu na misimisi.

Ya na lairo, vakabibi na lairo damu, me lai dere neke i waitui, tobotobo rawarawa ena bogi buto.

Mai wai, e levu na nuqa kei na ki, katoa na kena ba. Gauna ni bulubulu (luveniçio), rai na matadra ni vidi na sinu. Matua tiko ga na kuku, kolakola, kei na kaikoso. Yati na vivili, madrali, bosucu, tadruku. Momona na saravalivali. Ciri mai na drose (me laugunu) kei na salato (e dau veicorogi). Gaga vakalevu na ika ena kena vanua.

VULAISEVU (via veidonui kei na Feperueri)

Tu donu na iribuli - ni sa kala, sa matua na uvi. Keli na uvi taumada, sevu vakavanua. Tara na lololo (valevale). Se vula tiko ni vuata, dreu na wi kei na dawa, matua na ivi, yaca me koko se sikiviro.

Mai wai, sa oti na nuqa kei na ki, kena isosomi ena malevu na voro - vaka na ki lalai.

VULAIKELIKELI (via veidonui kei na Maji)

Tau bi na uca, na wainigasau. Lutu na yaseyase.

Keli tiko na uvi, vakabibi na uvi balavu. Tei na kumala me vakalewe. Se qai se tiko na gasau, se bera na duruka. Matua na ivi, na vutu, e so na mataqali uto.

Keli na qara ni kacau (lagio) me tavu. Era kumukumuni na dilio mera vakarau vuka. Sa tu tale na bicitoka (kawakawasā).

Daba na mana, matua na kuka, qari. Drava na waitui, uro na ika, ca totolo.

VULAIGASAU (via veidonui kei na Epereli)

Tau tiko ga na uca, dua na uca bi na wainiduruka.
E vanua, se keli na uvi, vakabibi na uvi balavu. Matua e so na mataqali uto, dreu na moli, bau kina na molikana. Cucula na vuata, kainaki ni cula na gasau. Matua na dilo, gauna ni veidilo. Veitauvi na cika. Era vuka na dilio mera lesu tale i nodra vanua. Lala na kai ni waidranu.
Mai wai, se daba na mana, matua na qari, kuka. Drava tiko na waitui, levu ga na salala kei na tugadra (yātule).

VULAIDOI (via veidonui kei na Me)

Sa via oti mai na draki ca, lailai tale ga na namu kei na lago. Tau e dua na uca bi, na ivakabonaniduruka, se kina na duruka kei na vico. E vanua, se keli tiko na uvi, vakabibi na yabaki levu (uvi leka), tekivu na werewere, tei na uvi taumada. Dreu tiko ga na moli, oti na duruka. Caka na kailegaga me revereve - kakana ni yabaki. Se na senikau ni vula o Me - na vulaomē (makarita, senikālōni).
Mai wai, drava tiko ga, levu ga na daniva, salala, sarā - gauna ni qoli lawa.

VULAIWEREWERE (via veidonui kei na June)

E vanua, vula ni werewere, oti na kelikeli, tei tiko na uvi taumada. Matua na kawai, keli. Se tiko ga na duruka kei na vico. Uro na ugavule, bulubulu ena nuku me kua ni icoi ni kawai.
Mai wai, qoli lawa - gauna ni daniva, sarā. Sa kune na tovuto.

VULAICUKICUKI (via veidonui kei na Julai)

E vanua, tei tiko na uvi taumada, carubi na werewere kei na cukicuki. Keli na kumala.
Tekivu sē e so na kau, mevaka na drala, vasili.
Mai wai, sa gauna ni kuita, kune vakalevu na tavuto. Vakaluveni na kasala (kerakera), senikawakawa. Qolivi na daniva, ose, matu.

VULAISENIDRALA, VULAIKAWAKAWA (via veidonui kei na Okosita)

Vula draki veilecayaki. E vanua, tei na yabaki levu kei na kumala ni siganisucu. Keli na veiwa, tei. Se na drala kei na misimisi. Vua na tiri, matua na tarawau kei na ivi. Siki na kai ni waidranu.
Mai wai, gauna ni kuita. Qolivi na vaya, matu. Vakaluveni na kasala (kerakera) kei na senikawakawa. Veibalati na vonu.

VULAIIVAVAKADA (via veidonui kei na Sepiteba)

E vanua, tei tiko na yabaki levu, vakadataki na uvi sa kadre, ti sobu na lewena. Tei na dalo me iyavoi ni were. Tei oti ga na yabaki, tekivu na veitiqa. Tei na kawai. Levu na senikau - se na moli, maqo, drala, buaniviti, mokosoi, wadamu, sola na via. Votu na uto. Era yacoyaco tale mai na dilio kei na batikaciwa. Mai wai, vakaluvani tiko ga na kasala, kawakawa. Levu na yate ni veata. E so na vanua sa ta kina na balolo.

VULAIBALOLOLAILAI (via veidonui kei na Okotova)

E vanua, sa oti na tei uvi. Tei tiko na dalo, kawai, via. Matua mai na uto. Tubu na borosousou kei na cagolaya. Se tiko na buaniviti kei na mokosoi, vua na misimisi, sovusovu na tavola. Se tale ga na daiga (daga, dedega, marevo, kanikani, yabiasā). Era yaco mai vakalevu na dilio kei na batikaciwa. Vakadreti rawa na vale, ni voleka na vulaicagilaba. Tekivu na vati ba kei na tali wea. E so na vanua sa ta na balolo lailai.

VULAIBALOLOLEVU (via veidonui kei na Noveba)

Tau na uca ni talatalaci ni vulaisiga. E vanua, dolo tiko na uvi, vakadataki, tubu na kena icadrai. Matua na uto, maqo, kavika, dreu na vainaviu. Se na dawa kei na vutu, bobota na sinu. Dreu na misimisi. Qeu na lairo, momona na qari. Mai wai, sa tekivu na cocoka - levu na saqa, walu, ika lelevu. Toni na wea, sobu na ba, koko kina na ki, tovisi, voivoi, deu. Ta na balolo.

VULAINUQALAILAI (via veidonui kei na Diseba)

E vanua, bulabula tiko na were, keli na uvi taumada, vakabibi na vurai. Tei na vurai. Matua na uto. Dreu na maqo, kavika, dawa, vainaviu. Se na nuqanuqa, sinukakala, sekoula - senikau ni siganisucu. Dreu na misimisi. Mai baravi, se na sinu, sucu na bulubulu (luveniḡio), kata na ḡio. Kata tale ga na namu. Sa ya na lairo me lai dere neke, vakabibi na lairo vula. Vakasucu na gogo (tokō), laukana na kena yaloka. Mai wai, toni na wea, koko ena ba na ki, nuqa, cucu, tanabe, cebe (kaikai). Vakaluvani na keteleka, saqa, walu, ika lelevu. E so na vanua sa ta tale kina na balolo.

VULA LELEVU

VULAIKATAKATA (Diseba-Feperueri vakacaca)

Katakata tu na draki, gauna covulaca kei na cagilaba. E dau yacana tale ga na *vulaivivilaca* se *vulaisolelaca* se *vulaitabulaca*, ni dau sega kina na veisokoyaki; se na *vulaimatuanivuata*. Mati lelevu ena bogi, gauna ni salu. Vakasucu e levu na manumanu ni vanua - na kakabace e qaravatu, na todi e veikau, na sese e burenikadivuka - kei na vonu. Gauna ni ya ni lairo, marau ni siganisucu kei na vakatawase.

VULAIUCA (Maji-Me vakacaca)

Tunumaka tu na vanua, tau vakalevu na uca, gauna ni dobui kei na waluvu. E dau yacana tale ga na *vulaibotabota*, ni bota kina na uvi, tikau, tivoli. Wāgunu lelevu ni taucoko na vula, gauna ni vakaba kuka kei na kucokucoraki (butu manā).

VULAILILIWA (June-Okosita vakacaca)

Liliwa na draki, lutu na tegu, cevata na waiwai. Liwa na ceva, cevaceva na gusu, basika vakalevu na kani. E dau yacana tale ga na *vulaikaburakisenigasau*, ni kaukaua kece kina na matanicagi, gauna ni bogiwalu; se na *vulaimagomago* se *vulaividividi*, ni mago kina na uvi, tivoli, cago; se na *vulaivila* se *vulaiwīduri*, ni mira kina na drau ni kau e so, me vaka na wi, tavola, sinu; se na *vulaimatimati*, ni dau di caracara na mati ena siga. E yali na manumanu e so, me vaka na namu, lago, lagokata. Vakasucu na manumanu ni waitui - na kasaqa, na torō, na gogo. Kunekune dredre na vonu.

VULAISIGA (Sepiteba-Noveba vakacaca)

Draki vinaka, sega ni liliwa sara se tunumaka sara, lauqa e so na vanua. E dau yacana tale ga na *vulaitubutubu*, *vulaikadrekadre*, *vulairaurau*, se *vulaibulabula*, ni dau tubu se kadre mai kina na uvi, tikau, kawai, belebele tale mai na draunikau. Mati lelevu ena bogi, wāgunu lelevu ni bogi buto.